

Сарајево, 23.05.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 16.05.2022. – 20.05.2022.**

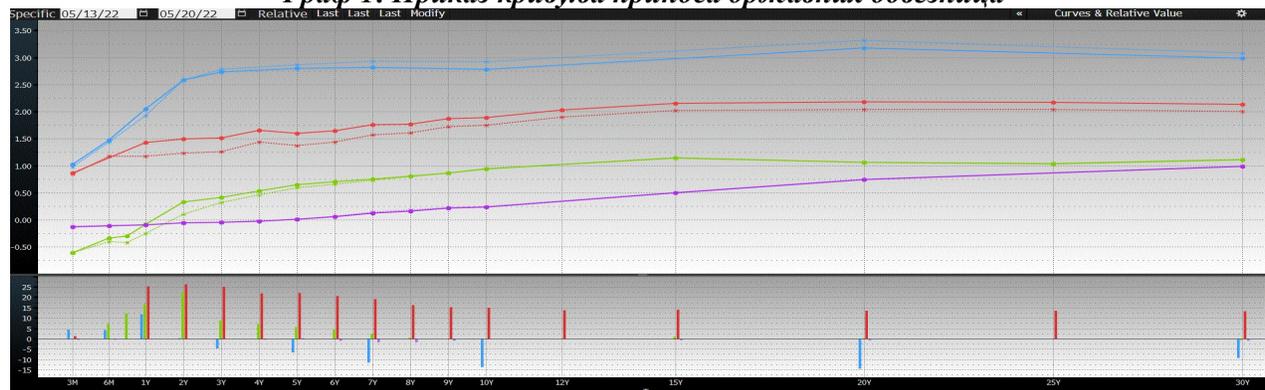
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евروزона			САД			Велика Британија			Јапан						
	13.5.22	-	20.5.22	13.5.22	-	20.5.22	13.5.22	-	20.5.22	13.5.22	-	20.5.22				
2 године	0,11	-	0,34	↗	2,58	-	2,58	→	1,25	-	1,51	↗	-0,05	-	-0,06	↘
5 година	0,60	-	0,66	↗	2,87	-	2,80	↘	1,38	-	1,60	↗	0,01	-	0,01	→
10 година	0,95	-	0,94	↘	2,92	-	2,78	↘	1,74	-	1,89	↗	0,25	-	0,24	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	13.5.22	-	20.5.22	
3 мјесеца	-0,581	-	-0,583	↘
6 мјесеци	-0,408	-	-0,339	↗
1 година	-0,223	-	-0,060	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 20.05.2022. године (пуне линије) и 13.05.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су током протекле седмице биљежили волатилна кретања, али су у односу на претходну седмицу ипак повећани, с тим да су највеће промјене забиљежене на предњем дијелу криве приноса. Приноси њемачких двогодишњих обвезница су повећани за 24 базна поена, приноси петогодишњих обвезница за 6 базних поена, док су приноси десетогодишњих обвезница скоро непромијењени. Приноси италијанских обвезница су забиљежили раст од 15 до 22 базна поена, те су и код ових обвезница највеће промјене забиљежене на краћем и средњем дијелу криве приноса. Изјаве званичника ЕЦБ наставиле су да указују на све већу вјероватноћу да би већ на јунској сједници могла да буде донесена одлука о укидању програма куповина обвезница, што би отворило пут ка првом повећању каматних стопа, највјероватније већ у јулу. Објављен је записник са посљедње сједнице УВ ЕЦБ, одржане у априлу, који је указао на различита становишта чланова УВ у смислу да су неки чланови жељели да без одлагања почну са дјеловањем, док су неки други били мишљења да би превише агресивно прилагођавање монетарне политике могло да буде контрапродуктивно јер те политике не би могле да утичу на тренутне узроке цјеновног раста. У сваком случају, преовладавао је општи став чланова да би постепен процес нормализације монетарне политике, који је започет у децембру,

требало наставити, те да је исти потребно прилагодити инфлаторним очекивањима у средњем року.

Прошле седмице објављен је прелиминарни податак БДП-а за еврозону који је показао да је, упркос дешавањима у Украјини, наставио да биљежи благи раст на почетку ове године, што представља олакшавајућу околност за ЕЦБ, која барем за сада не мора да брине о могућој рецесији. Истовремено, инфлација у еврозони у априлу је остала непромијењена, али се и даље налази на високом нивоу од 7,4%, далеко изнад циљаних 2%. Европска комисија је објавила нове прогнозе, према којима би, у случају да дође до озбиљних поремећаја дотока природног гаса из Русије (екстремни сценарио), раст БДП-а износио само 0,2%, наводећи да би опоравак након пандемије ускоро могао бити обустављен. Истовремено, инфлација би, према овом сценарију, за ову годину износила 9%. Према базном сценарију, Европска комисија очекује раст БДП-а од 2,7% у овој години, те раст од 2,3% у 2023. години, што је мање у односу на фебруарске прогнозе од 4% и 2,7%, респективно. За инфлацију у еврозони се сада очекује да ће ове године износити 6,1%, а у наредној години 2,7% (раније очекивано 3,5% и 1,7%). Очекује се да би врхунац инфлације требало да буде достигнут током текућег квартала.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) АПР	-17,8	-17,6	-11,3
2.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR) АПР	-	4,8	4,4
3.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) АПР	-	-4,64	-4,25
4.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) АПР	-	-0,084	-1,77
5.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) МАР	-	-1,6	15,7
6.	Биланс текућег рачуна – Њемачка (у милијард. EUR) МАР	-	18,8	21,1
7.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR) МАР	-	-1,03	-1,52
8.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) МАР	-	2.755,4	2.736,5
9.	БДП – ЕЗ (квартално) прелим. I квартал	0,2%	0,3%	0,3%
10.	БДП – Холандија (квартално) прелим. I квартал	0,1%	0,0%	1,0%
11.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	7,5%	7,4%	7,4%
12.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	3,5%	3,5%	3,0%
13.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.) АПР	7,2%	7,2%	6,7%
14.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) МАР	-	3,3%	8,9%
15.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим. I квартал	-	0,5%	0,4%
16.	ILO стопа незапослености – Француска (квартално) I квартал	7,4%	7,3%	7,4%
17.	Стопа незапослености – Грчка МАР	-	12,2%	12,7%
18.	Стопа незапослености – Холандија АПР	3,2%	3,2%	3,3%
19.	Стопа незапослености – Португал (квартално) I квартал	-	5,9%	6,3%
20.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) МАЈ	-21,5	-21,1	-22,0

САД

Током протекле седмице, предсједник Феда из St. Louis Bullard је потврдио свој став да би Фед требао ове године да повећа референтну каматну стопу на 3,5% како би растућу инфлацију држали под контролом. Bullard је изјавио да ће бити боље уколико инфлација и инфлаторна очекивања буду више ограничена на краћи рок и контролисана. Такође је изјавио да ће економија САД вјероватно наставити расти темпом изнад тренда у наредних 18 мјесеци, а домаћинства ће и даље повећавати потрошњу како утицај пандемије почиње блиједити. По његовим ријечима, могло би се очекивати смањење референтне каматне стопе у 2023. и 2024. години уколико инфлација буде у задовољавајућим оквирима.

Коментаришући одлуку Феда о мјесечном смањењу билансне суме од наредног мјесеца, предсједник Феда из Њујорка Williams је истакао како се продаја МBS-ова не разматра у првој фази плана. Према подацима ТИС-а страни инвеститори су током марта у дугорочну финансијску активу, дугорочне обвезнице и акције, уложили нето 23,1 милијарду USD, што је знатно нижи износ у односу на фебруар када су уложили 141,7 милијарди USD. Када се у обзир узму и

краткорочне обвезнице, те финансијски деривати, страни инвеститори су у америчку финансијску активу уложили нето 149,2 милијарде USD.

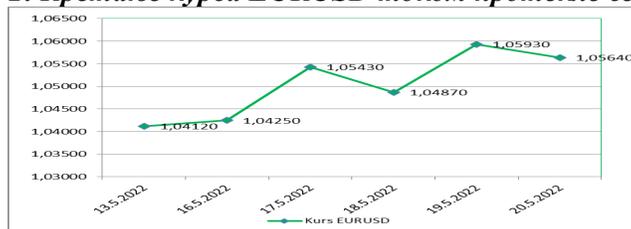
Предсједник Biden је отпутовао у Јапан на другу етапу разговара у циљу јачања савеза САД у Азији, те како би представио трговинску иницијативу коју предводе САД за регион. Biden је саопштио да се 13 земаља у Токију придружило новој азијско-пацифичкој трговинској иницијативи коју предводе САД. Предсједник Biden и премијер Kishida су на конференцији саопштили да ће САД и Јапан заједно са других 11 земаља покренути “Индијско-пацифички оквир за просперитет”.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Малопродаја (М/М)	АПР	1,0%	0,9%	1,4%
2.	Индустријска производња (М/М)	АПР	0,5%	1,1%	0,9%
3.	Искориштеност капацитета	АПР	78,6%	79,0%	78,2%
4.	МБА апликације за хипотекарне кредите	13. мај	-	-11,0%	2,0%
5.	Индекс започетих кућа (М/М)	АПР	-2,1%	-0,2%	-2,8%
6.	Грађевинске дозволе (М/М)	АПР	-3,0%	-3,2%	0,3%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	14. мај	200.000	218.000	197.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених	7. мај	1.323.000	1.317.000	1.342.000
9.	Водећи индекс	АПР	0,0	-0,3%	0,1%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0412 на ниво од 1,0564.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да је тренутни талас инфлације највећи изазов за централну банку од 1997. године, односно од када је добила независност, али да ништа нису могли учинити да тај талас зауставе. Bailey је додао да је изненађен размјером економског шока и да расте ризик за даљи одрживи раст цијена. Члан MPC ВоЕ Saunders је истакао да сматра да тренутно инфлаторна очекивања нису усидрена. Преко 50 економиста је упозорило да пост-Брегзит планови за јачање конкурентности огромне финансијске индустрије ризикује креирање ризика и проблема који воде глобалној финансијској кризи.

Током протеклог мјесеца инфлација у Великој Британији је достигла највишу годишњу стопу раста од 1982. године, чиме су појачани притисци на министра финансија Sunaka да осигура више подршке за домаћинства, а да ВоЕ настави са растом каматних стопа упркос ризицима рецесије. Инфлација је у априлу достигла ниво од 9%, чиме су надмашене високе стопе инфлације с почетка деведесетих година када је Велика Британија искусила веома високе каматне стопе и широко распрострањено неплаћање кредита. Велика Британија има највећу стопу инфлације међу великим економијама Европе и скоро сигурно у групи Г7, јер Канада и Јапан још увијек нису објавиле податке о инфлацији за април.

Влада, која жели да искористи своје „слободе Брежита“, објавила је овог мјесеца да ће захтијевати од регулатора да помогну да Лондон остане глобални финансијски центар након што та земља напусти Европску унију. Група од 58 економиста, укључујући добитника Нобелове награде и бившег министра пословања Кејбла, рекла је да би одређивање конкурентности као циља могло претворити регулаторе у стране које посебно фаворизују банке, што би могло водити до креирања лоших политика. Такве околности би, такође, повећале ризик од доношења штете реалној

економији, јер финансијски сектор привлачи несразмјеран удио талената, истакао је министар финансија Sunak у отвореном писму.

ММФ је објавио да ће се у 2023. години Велика Британија суочити да споријим економским растом и упорнијом инфлацијом него друге развијене економије. Министар финансија Sunak је упозорио да ће наредних неколико мјесеци бити веома компликовано. Са друге стране, о питању Брежита, бивши предсједник СТО је истакао да је проблематика односа између Сјеверне Ирске и ЕУ апсолутно рјешива, али само уколико Велика Британија прихвати да је постојање границе неизбјежно.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ	АПР	-	-56.900	-81.600
2.	ILO стопа незапослености (квартално)	МАР	3,8%	3,7%	3,8%
3.	Инфлација (Г/Г)	АПР	9,1%	9,0%	7,0%
4.	РРП улазне цијене у производњи (Г/Г)	АПР	19,0%	18,6%	18,6%
5.	РРП излазне цијене производње (Г/Г)	АПР	12,5%	14,0%	11,9%
6.	Gfk повјерење потрошача	МАЈ	-39	-40	-38
7.	Малопродаја (Г/Г)	АПР	-7,0%	-4,9%	1,3%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84931 на ниво од 0,84561, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2262 на ниво од 1,2480.

ЈАПАН

Током протекле седмице замјеник гувернера ВоЈ Аматија је изјавио да ВоЈ мора да задржи тренутне монетарне подстицаје како би имала одрживи раст цијена, корпоративних профита, радних мјеста и плата, одбацујући тиме све шпекулације о раном изласку из тренутних прилагодљивих услова. Аматија је одбацио могућност за прерани излазак из политике монетарних подстицаја, додавши да је важно да се настави са јаким монетарним ублажавањем како би чврсто подржали економску активност компанија и домаћинства. Уколико би се смањили монетарни подстицаји, појачао би се притисак на економију и тиме удаљило од циљаног нивоа инфлације од 2%.

Економија Јапана се смањила у првом кварталу након што су ограничења због Ковид19 погодила услужни сектор, а раст цијена робе створио нове притиске изазивајући забринутост због успорења економије. БДП је у првом кварталу, према прелиминарним подацима, смањен за 1,0% квартално сведено на годишњи ниво, што представља мањи пад од очекиваног (-1,8%), након раста од 3,8% у претходном кварталу. Пад економије представља изазов за премијера Kishida који има за циљ да повећа економски раст и расподелу богатства у оквиру свог програма „новог капитализма“, изазивајући забринутост од могуће стагфлације. Стопа инфлације у Јапану је повећана у априлу са 1,2% на 2,5% годишње, у складу са очекивањима. Иначе, стопа инфлације је премашила циљани ниво инфлације од 2% први пут у посљедњих седам година захваљујући растућим трошковима увоза, а не снажној домаћој тражњи коју ВоЈ покушава да подстакне. ВоЈ ће задржати каматне стопе на ултраниским нивоима, јер се стопа инфлације неће много повећавати, додао је Kuroda, наглашавајући став Јапана да ће остати ван оквира чланица групе Г7 које су усмјерене на поопштравање монетарне политике. Kuroda је представницима чланица групе Г7 објаснио да ће се ВоЈ стрпљиво држати својих снажних монетарних олакшица како би осигурали да се економија опоравила од пандемије.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) прелим.	АПР	-	25,0%	30,0%
2.	БДП (Q/Q) прелим.	I квартал	-1,8%	-1,0%	3,8%
3.	Индустријска производња (Г/Г) финал.	МАР	-	-1,7%	0,5%
4.	Искориштеност капацитета (М/М)	МАР	-	-1,6%	1,5%
5.	Трговински биланс (у милијардама ЈПУ)	АПР	1.150,00	839,2	414,1
6.	Извоз (Г/Г)	АПР	13,9%	12,5%	14,7%
7.	Увоз (Г/Г)	АПР	35,0%	28,2%	31,2%
8.	Стопа инфлације (Г/Г)	АПР	2,5%	2,5%	1,2%

ЈПУ је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 134,55 на ниво од 135,03. ЈПУ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 129,22 на ниво од 127,88.

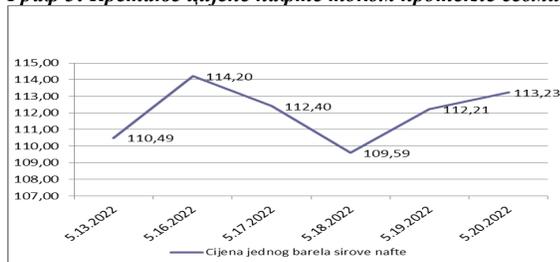
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 110,49 USD (106,12 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је повећана јер је забрана увоза нафте из Русије у ЕУ постала све извјеснија. Ова очекивања су имала снажнији ефекат на цијену нафте него слаби економски индикатори који су објављени за Кину, а који су појачали страхове рецесије. Након овог раста цијена нафте је почела да биљежи успорење које је било најизраженије средином седмице када је цијена једног барела смањена испод 110 долара. Цијена овог енергента је смањена након што је администрација предсједника Bidena саопштила да ће овластити америчку нафтну компанију Chevron Corp да преговара са Владом Венецуеле о питању испоруке нафте. Поред тога, објављене су вијести да су америчке рафинерије повећале производњу и да су стратешке залихе нафте у САД смањене на седмичном нивоу, те су се нашле на најнижем нивоу од новембра 1987. године. Већ наредног дана, у четвртак, цијена је повећана, након што су се појавиле вијести да званичници Кине планирају да олабаве КОВИД-19 рестрикције у Шангају, што би даље могло да сузи глобалну понуду енергената. USD је у четвртак благо депрецирао, што се такође одразило на раст цијене нафте. Цијена нафте је у петак благо повећана јер су планирана забрана руске нафте у ЕУ и ублажавање карантина због КОВИД-19 у Кини умањили забринутост да ће успоравање економског раста наштетити потражњу за овим енергентом.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 113,23 USD (107,18 EUR), те је на седмичном нивоу забиљежен раст од 2,48%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

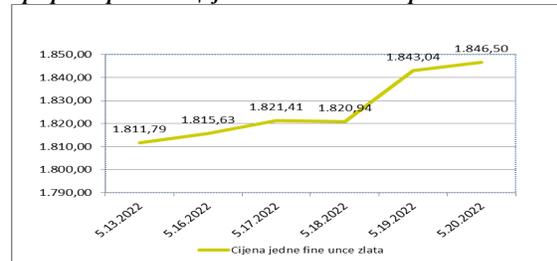
На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.811,79 USD (1.740,10 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена овог племенитог метала је повећана под утицајем снажног USD, те даљег очекивања раста каматних стопа. До средине седмице цијена злата није биљежила значајне промјене углавном због снажног USD, очекивања даљег раста каматних стопа, али и због ишчекивања резултата са тржишта рада у САД који су објављени у четвртак. Након што су објављени ови подаци са тржишта рада, који су били нешто слабији, појачана је забринутост за економски раст, што се одразило на раст цијене злата. У таквим околностима цијена је значајније повећана током трговања у четвртак. Поједини аналитичари сматрају да тренутна очекивања рецесије појачавају неизвјесности око економског раста у САД, што има позитиван ефекат на цијену злата.

Цијена злата је током трговања у петак биљежила благи раст у односу на дан раније. Током седмице долар је благо ослабио са претходних највиших нивоа забиљежених у посљедње двије деценије, док је забринутост за економски раст САД утицала на то да се инвеститори постепено усмјере ка сигурним инвестицијама попут злата. Централна банка Турске је објавила вијест да су златне резерве у седмици која је завршила 13. маја смањене за 898 милиона USD у односу на седмицу раније, а као резултат покушаја да се заустави депрецијација лире. Посматрано на годишњем нивоу резерве злата су смањене за 4%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.846,50 USD (1.747,92 EUR). На седмичном нивоу цијена је повећана за 1,92%. Ово је први седмични раст цијене злата од средине априла.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.